

Kristoffer Olesen Larsens prædiken skærtorsdag

Taler

Kristoffer Olesen Larsen
Præst

Dato

20. april 1943

Sted

Esajas Kirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Lukasevangeliet kapitel 22, vers 14-20

1 Nadveren er en forkyndelse af Guds gave. Den er ikke andet end forkyndelse, sådan som også prædiken skal være forkyndelse. Men forkyndelse er ikke eet og Guds gave noget andet, det er eet og det samme: forkyndelsen af Guds gave er Guds gave, og Guds gave er ikke andet end ordet derom.

5

Så er da ordet: dåb og nadver og prædiken hele evangeliet, – hele evangeliet er os givet dér. Og det vil atter sige: alt hvad Kristus er for os, det er han for os i ordet, i ordet har vi Kristus og alt, hvad han er. Og hvad Kristus er for os, det er vor kristendom. Guds ord og gerning, det var han, og det er han den dag i dag, det
10 ord, Gud har talt og taler; den gerning, Gud har gjort og gør. Det er alt; der er ikke mere, og der mangler heller ikke noget. Det sker hos os i dag gennem evangeliets ord, i hvilken form og på hvilket sted det være vil.

Men når det er alt, så behøver vi altså ikke at gøre noget; og så bliver det jo
15 ganske ligegyldigt, hvordan vi lever, og om vi tror. Er det dog ikke livet, det kommen an på: om vi virkelig tror, og om vi lever efter det, vi tror på?

Sådan hører man det så ofte, og selv dér, hvor det ikke siges, der menes det dog. Det er dog det, det kommer an på, mener vi, på hvad vi gør for Gud, for det
20 gode og for vore medmennesker. Om vi lever, efter hvad vores samvittighed siger os, og tror det, vi skal tro.

Alt det har jeg hørt så tit og tænkt meget tiere, men forleden da jeg hørte det igen, fremsat med en forbavsende selvfølgelighed og sikkerhed, kom jeg til at
25 tænke på, at det er dog i grunden mærkeligt, så travlt vi har med at give Gud vor tro og vore medmennesker vort liv; skal vi da slet ikke have noget selv, har vi slet ikke lov at have brug for noget; må vi ikke også have noget at leve af? Hvis ikke,

så har man afskaffet hele kristendommen og gjort evangeliet overflødigt.

- 30 Evangeliet er kun for dem, der har brug for det til sig selv; en gave, der ikke skal gøres noget for eller gøres noget ved. Men mennesket lever nu engang ikke af ingenting, og lever det ikke af evangeliet, så lever det af det, Bibelen kalder dets egen retfærdighed, af sin gode samvittighed, sin godhed og sin tro, af egen ret og egne forhåbninger. Derfor har det ingen brug for evangeliet, fordi det lever af
35 det, som ganske rigtigt tilhører vor Gud og vor næste.

- Vistnok skal mennesket gøre noget, ja det har overhovedet ikke tid til at gøre andet end det, det skal: adlyde Gud og tjene sin næste; leve livet og dø døden. Det har mennesket alle dage vidst eller burdet vide; det er ikke noget nyt, det er
40 ikke evangeliet, heller ikke når Jesus forkyndte det så klart rent, at det ikke skulde være til at komme udenom. Men evangeliet er det ikke, for evangeliet er Guds gave og er kun evangelium, så længe det er Guds gave.

- Vi mennesker er ikke andet end vort liv og vor død, ikke andet end vor
45 skyldighed og vor skyld, ikke andet end det liv, vi skal leve, og den død, vi skal dø, – slet ikke andet. Resten er drømmeri og selvbedrag. Og da vi for vor vantros skyld i dette vort liv vandrer i mørke, har Gud givet evangeliet til at lyse for os. Og da vi frygter for at leve det liv, vi tilhører, frygter for os selv og altid, selv om vi ikke ved af det, er optaget af bekymring for os selv, har Gud givet os livet og
50 håbet og frimodigheden som sin gave i evangeliet. Det vi skal, det skal vi; deri består vort liv, deri består det at være menneske.

- Det vi skal, det er vort liv; at komme udenom det er død. Og så ved jeg ikke, hvordan vi får tid til noget andet, – dette andet bliver altid at sørge for os selv i
55 stedet for at leve. Og så er det forståeligt, at der ingen brug bliver for evangeliet: når man ikke lever livet, men lever for sig selv. Når man ikke gør det, man skal: adlyder Gud og lever for sin næste og derved får tid til at gøre det, som ikke er menneskets, men Guds gerning: vor frelse, vort håb og vor salighed. Er mennesket virkelig bundet til livet i skyld og nød, i ansvaret for sin næste, i frygt
60 og rådvildhed og håbløshed, så det ikke formår at løse sig fra sin egen virkelighed, så går det af sig selv, at det har brug for evangeliet, for Guds nåde over mennesket i det liv og den død, det nu engang ikke kommer udenom. For det er da ganske let at forstå, at mennesket blot skal gøre, hvad det skal, – leve sit liv og dø sin død, – og alt imens gør Gud sin gerning gennem evangeliet, så
65 mennesket uden frygt kan give sig hen til livet med dets skyld, dets håbløshed og død.

Så er det da ganske klart, at nadveren som hele evangeliet, – nadveren er jo hele
70 evangeliet, evangeliets forkyndelse, ligesom enhver anden form for forkyndelse,
– er Guds gerning ene og alene, som vi hverken kan eller skal gøre noget for eller
gøre noget ved, men skal gøre os til gode med, leve af og leve ved, et godt og glad
menneskeliv, fuldt af håb og trøst i syndens og dødens verden. Evangeliet
fritager os ikke for noget som helst, hverken for ansvar, for nød eller for død,
75 men det giver os det, hvorved og hvormed vi kan leve livet. Dette liv er vor
virkelighed, det er dér, vi er; hører vi ikke evangeliet dér, så hører vi det
overhovedet ikke.

Det er da det første, der skal siges: at evangeliet er Guds gave, som Gud selv giver
80 os, uden at vi gør noget dertil. Denne gave er ikke andet end Guds ord, end
evangeliets budskab. Og når vi samles her, så er det, fordi vi har brug for Guds
gave, så samles vi om Guds gave.

Derfor er det en tåbelig tale, når man taler om, hvordan den bliver os til gavn,
85 hvordan vi får noget ud af at samles om evangeliet. Det skal nok blive til gavn,
det er vort gavn og vort gode, – større end alt, hvad noget menneske kan finde
på at ville skaffe sig ved det. Det er selv mere end alt, hvad vi kan bruge det til.
Det er ikke et middel, men det er målet; det er liv og salighed for hver den, der
har det behov, og det vil jo sige for hver den, der med alle sine anstrengelser kun
90 tjener død og håbløshed.

Det giver mening at høre evangeliet for hver den, der har brug for det, fordi
evangeliet er det gode budskab om Gud. Fordi mennesket i det kan forstå sig og
sit liv, fordi evangeliet er mod og håb til at leve livet. At høre evangeliet behøver
95 ingen anden begrundelse, end at det er livets ord; enhver anden begrundelse er
af det onde.

Når et menneske kommer til evangeliet, så er det ganske det samme som at
komme til nadverens erindring om Guds gave i Kristus; det er at komme til at
100 nyde godt af evangeliets ord, der fremsættes for alle og enhver, der trænger til
det, trænger til håb og frimodighed, trøst og glæde. Det er ordet selv, ikke vor
følelse eller stemning ved det; det er ordets budskab, ikke det indtryk af at have
hørt det, som vi mener at kunne tage med os hjem. Det er Guds egen tale, ikke
det spor, som vi mener at kunne frembringe i vort eget liv ved hjælp af denne
105 tale.

Ordet selv – derfor kun i det øjeblik, vi hører det. Det er jo dog kun i det øjeblik, vi hører det, at det er et budskab til os, en næring til liv. Deraf følger ikke, at det kommer an på vor egen følelse og trang og længsel, eller vor egen hørelse. For dem, der taler sådan, er det ikke evangeliet, men deres eget fromme og religiøse liv, det drejer sig om. Det er lige så tåbeligt, som hvis nogen vilde sige, at det for den sultne er sulten og ikke maden, det kommer an på. Hvis menneskets trang til Guds ord kan mætte sig selv, så har mennesket aldrig hørt evangeliet, aldrig hørt på det; det har ikke haft det behov, for det har haft nok i sit eget liv.

Derfor skal man ikke lægge mærke til sig selv eller sin egen hørelse, men kun til evangeliet, så at man hører det, det som Gud har givet os, for at vi skal nyde godt af det, for at det skal holde vor tro og vort håb, vort livsmod i live under alle forhold.

Men nu kunde en opmærksom tilhører måske finde på at indvende, at vi kan virkelig ikke sådan glemme os selv, og at det såmænd ikke er bedre at koncentrere sig om ikke at være noget, men blot være modtagende, end at være optaget af at få noget ud af det, føle noget, opleve noget derigennem.

Det er nu ganske rigtigt. Det er ikke bedre at have travlt med at blive stille end at have travlt med at gøre noget. Og det er uden tvivl også rigtigt, at vi altid har travlt med enten det ene eller det andet. Sådan noget finder man altid på, når man ikke har eller ikke vil have brug for evangeliet; så er man optaget af at gøre noget ved sit forhold til det. Sådan er det, og det bliver aldrig anderledes. Så lad det blot være, – lad de døde begrave deres døde, det hjælper ikke at pynte på det. Men desuden – hvordan det end er med os, – så har Gud dækket et bord for hver den, der vil tage til takke. Et sådant bord er ikke blot nadveren – den er det også – men evangeliet er altid et sådant bord med gode gaver. Her er alt, hvad et menneske har behov til liv og salighed; lad intet hindre os i at nyde godt af det. Det er jo lige godt, selv om vi er optaget af os selv, selv om vi kun er vantro, selv om vi ikke kan mærke noget på os selv, og vi i alle måder forbliver de samme. Det er jo dog sådan, at når der er sagt værsgod, fordres der ikke andet af os, end at vi skal gøre os til gode. Og vi mennesker med vor selvoptagethed, vor selvbekymring og frygt, vor løgnagtighed, – vi trænger virkelig til det evangelium, som ikke er andet end håb og tro og frimodighed. Til et evangelium, som er noget ganske andet end vore tanker og vor vilje, også noget ganske andet end vi ved vor fromme udnyttelse kan få ud af det.

Vi mennesker, der er sådan, vi er ganske tydeligt dem, Luther har kaldet værdige.
Lad os da frit, fordi Gud har givet os lov til det, være ved denne vor værdighed
og styrke os med Guds evangelium.

150

Kilde

Manuskript taget fra Olesen Larsen, K. (1969) Fyrre prædikener, 159-163, Privattryk, efter aftale med K. Olesen Larsens søn, Severin Olesen Larsen.

Kildetype

155 Dokumentation i bogværk

Tags

Danmarks besættelse 1940-1945, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1900-tallet, Skærtorsdag, Tidehverv

URI

160 <https://www.dansketaler.dk/tale/kristoffer-olesen-larsens-praediken-skaertorsdag>

165

170

175

180